

STUDIU DE CAZ INTEGRITY PACTS („PACTE DE INTEGRITATE”)

*Excelență și integritate
în achizițiile publice*

Acest proiect este co-finanțat de către Comisia Europeană (OLAF) în cadrul programului Hercule II 2007-2013 : un program de acțiune al Uniunii Europene pentru promovarea activităților în domeniul protejării intereselor financiare ale Comunității (pentru mai multe informații a se vedea: http://ec.europa.eu/anti_fraud/programmes/index_en.html)

1. Ce este un Pact de integritate (I)?

- Pactul de integritate (PI) – instrument dezvoltat de Transparency International în anii 1990 pentru combaterea corupției în achizițiile publice
- Reprezintă un proces care include un acord între o instituție/ autoritate publică și toți ofertanții unui contract de achiziție publică
- PI setează drepturi și obligații conform cărora toate părțile se obligă să nu plătească, ofere, ceară sau accepte mită sau să se angajeze în comportamente ne-integre în scopul obținerii contractului sau în timpul desfășurării acestuia
- Dacă PI este încălcat, se aplică sancțiuni – de la pierderea sau anularea contractului la interzicerea participării la licitații pentru o perioadă sau chiar sancțiuni de natură disciplinară sau penală pentru angajații guvernamentali

1. Ce este un Pact de integritate (II)?

Atât companiile cât și instituțiile au beneficii de pe urma PI:

- Companiile – se abțin de la a oferi mită, știind că și competitorii lor sunt supuși aceluiași reguli
- Instituțiile – reduc costurile ridicate implicate de corupție în achiziții, privatizări sau licențieri

2. Cum funcționează PI?

2.1. Obiective (I)

- La nivelul contractelor punctuale, PI are două obiective principale:
- A) Să ofere **companiilor** posibilitatea de a se abține de la mită oferindu-le asigurări că:
 - Competitorii lor se vor abține de asemenea de la a oferi mită
 - Autoritățile/ instituțiile implicate în procese de achiziție publică, privatizare și licențiere vor face eforturi pentru prevenirea corupției și pentru urmarea unor proceduri transparente
- B) Să ofere **instituțiilor** posibilitatea de a reduce codurile ridicate și distorsiunile în achizițiile publice

2.1. Obiective (II)

- Dincolo de impactul asupra unui contract punctual de achiziție publică, PI are ca obiective:
 - creșterea încrederii în procesul de decizie publică
 - crearea unui climat mai curat pentru investiții
 - suportul opiniei publice în programele guvernamentale de achiziții publice, privatizări, licențieri

2.2. Când sunt PI utile?

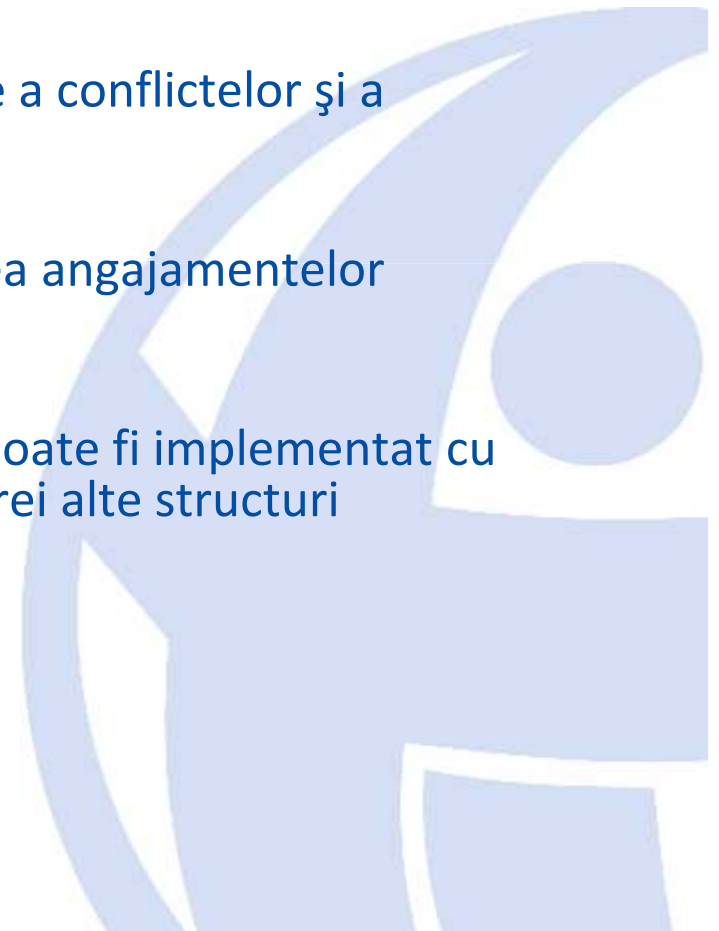
- PI pot și ar trebui aplicate pe parcursul tuturor activităților aferente unei achiziții publice:
 - Începând cu etapa de fezabilitate și de pregătire a documentației de atribuire
 - Continuând cu selecția principalilor contractori
 - Extinzând-o până în etapa de implementarea a activităților.

3. Elementele esențiale (I)

- Un **pact** (contract) între o autoritate contractantă, indiferent de tipul de contract, și ofertanți;
- Asumarea **responsabilității autorității contractante** că angajații acesteia nu vor cere sau accepta mită, cadouri etc., impunând sancțiuni disciplinare sau penale în caz de încălcare;
- O **declarație a fiecărui ofertant** cu privire la publicitatea tuturor plăților efectuate în legătură cu contractul în chestiune oricui (inclusiv personalului auxiliar sau membrilor familiilor etc.)
- Acceptarea explicită a fiecărui ofertant a **menținerii angajamentului** anti-mită și a celui de publicitate precum și a sancțiunilor corespunzătoare de la câștigarea contractului până la finalizarea executării acestuia;

3. Elementele esențiale (II)

- Ofertanții sunt sfătuiți să aibă un **Cod de conduită** al companiei (prin care să se interzică explicit mita sau alte tipuri de comportamente neintegre);
- Folosirea **arbitrajului** ca mecanism de rezolvare a conflictelor și a instanțelor pentru impunerea de sancțiuni;
- Un set pre-definit de **sancțiuni** pentru încălcarea angajamentelor presupuse PI;
- Un **sistem de monitorizare independent** care poate fi implementat cu participarea activă a societății civile sau a oricărei alte structuri independente, responsabile și credibile.

4. Studiu de caz – Italia (I)

- In Italia, la inițiativa TI Italia, a convins primarii și municipalitățile din Milano, Genova, Varese și Bergamo de avantajele PI
- Acestea au introdus o versiune a PI ca parte obligatorie și integrantă din fiecare proces de achiziție publică, fără de aceasta nefiind considerat valid
- In Italia, PI este o formă de angajament reciproc sau contractual dintre municipalități și toți ofertanții dintr-un proces de licitație pentru a nu oferi, accepta, cere orice fel de mită în scopul obținerii contractului sau pentru distorsiuni în executarea sa corectă.
- Obligă “personalul, colaboratorii și consultanții municipalității, angajați în orice etapă a desfășurării procesului de achiziție publică sau în monitorizarea executării acestuia după atribuirea contractului” la asumarea obiectivelor PI și face referință la sancțiunile aferente în cazul nerespectării PI.
- Municipalitatea promite de asemenea să facă publice cele mai importante date referitoare la contract, lista participanților și costurile relevante, lista ofertelor respinse precum și motivația pentru respingerea acestora precum și pentru atribuirea contractului câștigătorului, utilizând ca referință criteriile de evaluare stabilite în caietele de sarcini.

Studiu de caz – Italia (II)

- Ofertanții:

- se obligă să raporteze municipalității orice încercare de manipulare, de neregularitate sau distorsiune, observată în timpul procesului de achiziție publică sau al executării contractului
- declară de asemenea că nu au făcut nici un fel de acord de coluziune cu ceilalți ofertanți pentru a limita competitivitatea procedurii prin mijloace ilegale
- se angajează să facă publice, la cererea municipalității, oricare și toate plățile, de orice natură, referitoare la respectivul contract, inclusiv plățile către intermediari sau consultanți; totodată se declară pe proprie răspundere că respectivele plăți nu au depășit “valoarea justă pentru servicii legitime”
- Iau notă și acceptă faptul că în cazul neîndeplinirii angajamentelor anticorupție presupuse PI, un număr de sancțiuni pot fi aplicate: refuzul sau anularea contractului, confiscarea creanțelor din contract, răspunderea pentru daunele provocate municipalității în valoare de 8% din valoarea totală a contractului (în cazul în care nu se poate dovedi o daună mai mare sau mai mică), răspunderea pentru daunele provocate ofertanților aflați în competiție în valoare de 1% din valoarea totală a contractului (în cazul în care nu se poate dovedi o daună mai mare sau mai mică), excluderea ofertantului din procesele de licitații publice pentru un număr de ani.

Studiu de caz – Italia (III)

- PI și sancțiunile aplicabile relevante au efecte până la executarea completă a contractului și expirarea datei obligațiilor de performanță (sustenabilitate).
- Disputele din cadrul PI sunt “rezolvate în concordanță cu regulile de arbitraj ale Camerei de Comerț a (Municipalitate)”. În fiecare Primărie, un Oficiu special este creat, care are funcția de a examina și descoperi cazurile de corupție și/sau extorcare și de a oferi informațiile necesare referitoare la PI. Fiecare Oficiu are alocată o linie telefonică dedicată.
- În plus, “Termenii și condițiile generale ale caietului de sarcini” au fost extinși prin adăugarea precizării că: PI este necesar pentru evitarea riscului unor activități ilegale sau a unor distorsiuni în licitații..., că PI are scopul de a asigura competiția deschisă și șanse egale pentru toți, precum și executarea corectă și transparentă a contractului, că municipalitatea va verifica cu cea mai responsivitate conformitatea cu PI a ofertanților precum și a propriului personal, colaboratori și consultanți și că un Oficiu special pentru implementarea PI a fost creat în cadrul Primăriei.

Studiu de caz – Italia (IV)

- In Octombrie 2000, Consiliul Municipal Milano a aprobat unanim utilizarea PI; imediat după aceasta, șase alte municipalități din Italia și-au exprimat interesul pentru aplicarea PI.
- Primăria din Milano a organizat ulterior un forum dedicat tuturor asociațiilor și companiilor din sectorul privat pentru a le explica acestora scopul PI și modalitatea de implementare în licitațiile publice, care urmau a fi promovate pe internet, la fel ca și rezultatele achizițiilor publice.
- Milano poate fi considerată astfel prima municipalitate Europeană care a integrat cu succes sistemul de integritate în operațiunile sale.

Vă mulțumim!

